

Arhitektuuri- ja disainikeskuse ruumide avalik ideevõistlus

II voor

SELETUSKIRI võistlustöö „Aktiivne sein“ juurde

1. Kontseptsioonist

Võistlustöö sisearhitektuurne kontseptsioon on nn. aktiivne sein, mis läbib arhitektuurikeskuse kõiki korruseid. Aktiivne sein on siseruumi organiseeriv element, mis võimaldab ülejäänud ruumipinnad puhastada paljudest kõrvalrakendustest. Põhiruume kasutatakse põhitegevusteks, mida toetab selge ruumiesteeetika.

Aktiivseina saab kavandada igas punktis ruumide vajadustest lähtuvalt kas ainult ühelt poolt või mõlemalt poolt avatavana. Seinale on antud piisav sügavus, et mahutada kõik vajalikud pisemad rakendused (nt. garderoob, poemoodul, raamatukogu, panipaigad, köögi nurgad, arhiivid jmt). Rakendusi saab seinast avada nn. „välja tõmmata“, kui keskus on avatud ning turvaliselt sulgeda, kui keskus on suletud.

Lisaks rakendustele saab aktiivse seina sisse paigutada maksimaalselt kõikvõimalikke kommunikatsioone nagu ventilatsioon, elekter ja side, vesi ja kanalisatsioon.

2. Aktiivseina kujundus ja keskuse graafika

Aktiivsein katlaruumi pool ehitatakse kogu kõrguses kindla rütmiga metallist plaatidest, millesse lõikuvad sissepääsud ning aktiivseina avatavad/suletavad osad. Kasutatakse kuumvaltsitud 2-3mm paksuseid metall-plaate, orienteeruva laiusega 1500mm ja ühe korruse kõrgusega. Kuumvaltsitud teraslehe pind on elava tooniga sinkjas-mustjas-hõbejas. Autorite taotluseks on eksponeerida terase loomulikku pinda. Selleks kaetakse „must“ puhastamata terasleht värvitu poolmati metallilakiga, mis takistab selle oksüdeerumist ja fikseerib terase tooni.

Aktiivseinale antaks laiem ehitatavat keskkonda kuvav tähendus, mis iseloomustab arhitektuurikeskuse haaret ja suundumusi. „Urbanistliku graafika“ moodustavad plaadi pinda söövitatud ühendusteel ja plaati perforatsioonid asumite kogumid. Graafika kese asub keskuse kontorite korrusel ja see laieneb hõrenevalt nii esimesele kui ka vajadusel kolmandale korrusele. Sama graafika laieneb ka kontorite vahelistele klaasseintele, kus mati valge kilega kantakse klaasile linna struktuuri elemente.

Linna struktuurist on tuletatud ka viitade kujundus. Keskuse logistilised viidad arvestavad oma suurusel katlaruumis võimalike kaugvaadetega. Põhiliste ruumide (EAK;EAL;D; ESL) sissepääsude kohale nähakse ette taustvalgustusega sissejuhatavad viidad. A korpuse majajuht paigutatakse peapääsu poolse toeposti külge ning seda dubleeritakse lifti juures seinale.

3. Aktiivseina lahendus

Aktiivsein esimesel korrusel on valdavalt transformeeritav, mis võimaldab avada suuremate ürituste korral galerii/konverentsisaali katlaruumiga. Lifti- ja peasissepääsu poolsed aktiivseina osad (köögi- ja garderoobi-moodul) pööratakse 90° avatud olekusse. Galerii/konverentsisaali keskmise löövi aktiivseina osa on jagatud 3-ks vabalt liigutatavaks mooduliks - kaks poe-moodulit ja üks konverentsisaali transformeeritava vaheseina-moodul. Sissepääsu juures olev esitlustehnika-moodul on ehitatud kohtkindlaks. Aktiivsein viimistletakse I korrusel nii katlaruumi

kui siseruumi poolt kuumvaltsitud teraslehtedega. Aktiivseinas paiknevate moodulite avamiseks/sulgemiseks on ette nähtud kuumvaltsitud terasest klappseinad.

Teise korruse osas on aktiivsein kasutuses kogu mediateegi pikkuses. Köögi-, garderoobi-, raamatukogu-, töökoha-moodulite esiseinad on terasest klappseinad, mis on avatavad moodulite ulatuses. Aktiivseinas on kontoritesse pääsud antud raamideta klaasustega. II korruse aktiivsein viimistletakse katlaruumi poolt teraslehtedega, kontorite poolt vineeriga.

IV korrusele on paigutatud aktiivseina mahtu kööginurgad/panipaigad ning garderoob. Aktiivseina osad neljandal korrusel ehitatakse sisearhitektide poolt vineerist, inkubaatori poolt vastavalt sisearhitektuursele lahendusele. Samuti ehitatakse välja (või ei ehitata) inkubaatori aktiivseina osa III korrusel vastavalt inkubaatori projektile.

4. Galerii- ja konverentsisaal

Galerii- ja konverentsisaal ehitatakse universaalsaalina, mida saab jagada transformeeritava akustilise vaheseinaga kaheks eraldi kasutusega ruumiks. Transformeeritav vahesein ehitatakse alumiinium-vineer-vilt konstruktsioonis ning see tõmmatakse kokku aktiivseinasse olevasse moodulisse. Mõlemad ruumid varustatakse kohtkindlate projektsiooni- ja heliseadmetega. Galeriiruumi tagumine nurk nähakse ette koosolekute pidamiseks, mida omakorda saab eraldada transformeeritava vaheseinaga. Galerii- ja konverentsiruumist saab olemasolevate välisuste kaudu otse õue, kus soojal perioodil hakatakse korraldama üritusi koos väljasolemisega.

Galerii välisseinte sisepinnad puhastatakse ja viimistletakse tolmuwabaks. Põrandad ehitatakse lihvitud betoonist ning selle tonaalsuus ja kõrgus viiakse kokku katlaruumi betoonpõrandaga. Aktiivseinasse kasutatakse kuumvaltsitud teraslehti. Galeriiruumide laes kasutatakse BASWApone akustilist krohvisüsteemi.

Konverentsisaalis kasutatavad toolid on ette nähtud virnastatavad, soovitatavalt metallist. Konverentsisaal mahutab maksimaalselt 201 istekohta/tooli (vt plansett). Osa toolidest paigutatakse seinakappidesse, osa keldriruumidesse.

5. Makett

Võistluse lähteülesandega nõutud makett on autorite poolt ette nähtud galerii- ja konverentsiruumist väljapoole kahel põhjusel – galeriis võtab ära väärtuslikku pinda ning on atraktiivne vaid neile, kes galeriisse sisse astuvad. Kavandatud asukohas on makett nähtav enamusele kultuurikatla külastajatele. Suuremate ürituste ajal, kui avatakse galerii- ja konverentsikeskuse transformeeritav sein, tõstetakse makett ajamitega mediateegi vahelae alla.

6. Mediateek

Mediateegi pinda kasutatakse teiselt koosolekute pidamiseks. Suuremate ürituste korral on võimalik sisustus ära viia ning akustilised vaheseinad tõsta elektrilise ajamiga kolmanda korruse lae alla ning pikisuunaline sein lapitakse kokku teise korruse lae alla. Akustilisteks vaheseinteks on kavandatud alumiiniumraamistikule kinnitatud vineer, mis on kaetud teistsaldatava (puhastamiseks vajalik) vildiga. Mediateegi kolmanda korruse lae all on samas konstruktsioonis kohtkindlad akustilised ekraanid üldise järelkaja summutamiseks. Mediateegi põrand ehitatakse tammelaudisest ning piire ja trepp vastavalt Pink või Kavakava lahendusele.

7. II korruse kandev sein

II korruse tellistest vahesein mediateegi ja kontorite vahel on ette nähtud asendada terasest talade ja tellistest postidega. Kaks [-terasest tala süvistatakse vahetult III korruse vahelae all mõlemale poole seina. Need pingutatakse omavahel kokku keermestatud tõmbidega ning fikseeritakse ühenduslappidega alumisel vööl. Talade vahe monolitiseeritakse betooniga. Tellispostid olemasolevatest seintest lõigatakse õigesse mõõtu ketaslõikuritega (mitte kasutada piikimist). Vajadusel tugevdatakse postid terasvitstega. Eemaldatavad seinaosade kivid puhastatakse ja kasutatakse arhitektuurikeskuse uute telliskonstruktsioonide ehitamiseks.

8. II korruse kontorite vaheseinad

Arhitektuurikeskuse, arhitektide liidu ja disainikeskuse vahelised seinte uued osad ehitatakse osaliselt kirkast klaasist vähemalt 20mm õhkuvahega klaaspakettidest, milles on kasutatud erineva paksusega klaase ning akustilist lamineerimist. Nii tagatakse vajalik helipidavus, kui tegemist on üldise kesksagedusliku ümbritseva keskkonna müraga nagu kõne, muusika, raadio või TV heli. Klaaspaketid paigutatakse müüriavadesse ning ühendatakse omavahel ilma täiendavate raamideta. Klaaside ees mõlemal pool kontorites on avariilid raamatute ja failide hoidmiseks. Riiuleid võib kasutada ka muude igapäevast kasutust omavate asjade hoidmiseks. Riiulite vahed ehitatakse veidi kõrgemad, et üle raamatute saaks kumada lisavalgus. Eriti oluline on see arhitektide liidu ruumis, kus lisavalgus saab tulla arhitektuurikeskuse akendest. Osaline läbinähtavus annab kõrvuti asetsevatele kontoritele teatud avatuse.

9. Kontoriruumide sisustus, lahendus ja viimistlus

Kontorite aktiivseina osad (lükandused) ja vaheseinte riiulid ja ka kontorilauad on ehitatud lihvitud ja ilma oksteta niiskuskindlast kasevineerist, pind kaetud puusüüd esiletoova „lumi“ tooni peitsiga, mis lakitakse pesemist/puhastamist võimaldava poolmati värvitu lakiga. Riiulite, lükandseinte ja laudade metallidetailid (sulused, konstruktsioonidetailid jms.) ehitatakse „mustast“ metallist, mis on kaetud värvitu metallilakiga.

Kontoriruumide sisutuse märksõnaks on kompaktsus. Iga töökoht on universaalne tööterminal, mis lisaks tööpinnale on varustatud sahtliploki ning riiuliplokiga tööpinna tagaservas. Kõik kaabelühendused iga töökoha juurde antakse põrandast või alumise korruse laeviimistluse alt. Seega seintele ja lagedele jäävad üksnes üldvalgustuse, -elektri ja valvega seotud pinnapealsed kaabeldused ning lülitid. Maksimaalselt kasutatakse kontori sisseseadete juures traadita ühendusi ja keelatud on igasugused pikendusjuhtmed.

Kontoriruumide planeerimisel on järgitud põhimõtet, et töökohad saaksid võimalikult palju loomulikku valgust, seetõttu jäävad koosolekute tsoonid akendest kaugematesse ruumiosadesse. Koosolekute tsoonid saab osaliselt eraldada töökohtadest transformeeritavate vaheseintega, mis ehitatakse samas konstruktsioonis mediateegis kasutatavate vaheseintega (alumiiniumraamistik, vineer, vilt), kuid neid saab lae alla kokku voltida.

Kontorite laed ehitatakse BASWAphone akustilisest krohvisüsteemist, mis summutab võimaliku järelkaja või heli võimendumise. Lagede toon on üldjuhul maalrivalge. Kontorite säilitatavad seinakonstruktsioonid puhastatakse ning töödeldakse tolmuvaabaks. Uued seinakonstruktsioonid, mis ehitatakse lammutamisel saadud kividest ehitatakse puhtal vuugil või krohvitakse ja värvitakse sõltuvalt asukohast. II korruse kontorite põrandates säilitatakse maksimaalselt säilinud viimistlus, uus põrand viiakse olemasolevate osadega ühele kõrgusele isevalguva EPO põrandakattega. EPO toon viiakse kooskõlla olemasolevate lahenduste ja mediateegi

tammepuidust põrandakattega. IV korruse kontori põrand on ette nähtud ehitada vastavalt Pink projektile värvitud männipuidust põrandalaudadest. Samasugust laudist on hea kasutada ka punkri koosolekuruumi põrandate katmisel.

10. Katuse terrass

Neljandale korrusele on võistlustööga pakutud sisearhitektide kontori ette üldkasutatava katuseterrassi rajamine. Katuseterrassi saavad kasutada kõik kultuurikatla A-ploki kasutajad, kaasa arvatud loomeinkubaatori tegelased. Terrass on sisuliselt 3-st küljest katusekonstruktsioonidega piiratud, on avatud lõunakaarde, terrass on vaatega vanalinna poole, kuna siit näeb vanalinna üle energiamaja madalama osa katuse. Terrassi põrand ehitatakse rullkattega, mis kaetakse termiliselt töödeldud puidust terrassilaudisega. Terrassi seinad, mis avanevad inkubaatori poole ehitatakse klaasvitriinina. Terrassi saab ka ära jätta ning järgida Kavakava lahendust, kuid siis ei ole võimalik sisearhitektide kontorile anda seinakent, samuti pääsu otse punkri koosolekusaalist katuseterrassile.

10. Söepunkri lahendus

Endisesse söepunkrisse kavandatud koosolekute ruumi antakse kaks sissepääsu neljandalt korruselt. See võimaldab paremat evakueerimist ja paindlikumat ruumikasutust. Punkril on neli kasutusolukorda:

1. punkrit kasutatakse kui amfiteatrit, lae all on elektriamajaga liigutatav põrandamoodul, mille allalaskmisel saab muuta koosolekute ruumi põranda horisontaalseks
2. punkri laest üks allalastav tasapind katab amfiteatri osa pooles ulatuses
3. punkri laest allalastavad kaks tasapinda katavad amfiteatri osa terves ulatuses
4. punkri kaks pääsu võimaldavad koosolekute ruumi jagada ka kaheks eraldiseisvaks ruumiks

11. Muu viimistlus

Olemasolevad säilitatavad seinapinnad jäävad nii nagu nad on – need vaid puhastatakse ja töödeldakse tolmukindlaks. Nii jäävad nähtavale erinevad olemasolevad pindade tekstuurid.

Ühe olulise korduvkasutatava materjalina saab ära kasutada kõikide lammutatavate seinte (eelkõige II korruse sein) kive. Nendest ehitatakse nt. kõik uued seinaosad sisearhitektide korrusel, aktiivseinas või wc-s.

Lisamaterjalidena on eelistatud naturaalseid materjale (nt. teras, vineer, puit jmt.), mis haakuvad olemasoleva miljööga. Kohati kasutatakse kaasaegseid tehnoloogilisi materjale (nt. klaaspinnad vaheseinte läbipaistvates osades, akustiline krohv lagedes jmt.).

12. Kommunikatsioonid ja tehnoloogia

Võimalikult palju kommunikatsioone tuleb peita aktiivseina sisse. Seal kus olemasolev sein või seinosa jääb sisuliselt puutumata kasutada pinnapealseid kommunikatsioone.

Tehnoloogiliselt tuleb kasutada tipptaset, nt. palju tuleb panustada ülikiirele wifi võrgustikule (arvutivõrguna, interneti levitamisel, projektoritesse pildi ja kõlaritesse heli saatmisel jmt.) ja erinevatele kaasaegsetele esitlustehnikatele.

13. Valgustuse/valgustite kontseptsioon

A korpuse ühisruumides (mediateek, katlaruum, trepikojad) lahendatakse valgustus/valgustid üldjuhul Pink projektiga.

Olemasolevad valgustid A Korpuse tugipostidel tuleb restaureerida.

Võistlustöö kontseptsiooni kohaselt tuleb uued valgustid valida Eestis toodetavast loetelust, näiteks firmast KEHA 3. Võistlustöös on ette nähtud täiendavad led tüüpi seinavalgustid aktiivseinale ja neljanda korruse koridori ning kompaktluminofoor tüüpi põrandavalgustid mediateegi täiendavaks valgustamiseks. Aktiivseinale oleva perforeringu taga on ette nähtud kumav valgus led tüüpi valgustitest. Kõik suunavad viidad on taustavalgusega. Galerii, koosolekute ruumide ning kontorite üldvalgustus antakse kompaktluminofoor valgustitega. Valgustid valitakse kindlasti matt-alumiiniumist korpustega ning soovitatavalt vaba suunamisvõimalusega. Täiendavaks valgustuseks kasutatakse kontoris ka lauavalgusteid. Vt. ka võimalikud variandid planšettidel.

14. Võistlustöö autorid

Tõnu Laigu, Koit Ojaliiv, Helen Rebane, Triinu Silla.